

kényszerítette volna őket. Magyarország hazát adott, ha nem is beszéltek örményül, örmény ételeket ettek és nagy szeretettel segítették egymást, ha arra szükség volt.

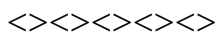
A mai nemzedék sokat tanulhatna tőlük és erkölcsi kötelessége lenne ezt a szellemet továbbadni, mert génjeink nem csálnak.

Felemások lettünk ? Áldás, vagy átok ez a kettősség? Nem tudom, de biztos vagyok abban, hogy ILYENEK VAGYUNK - " SZÓLTAM, NOHA MÉG MINDIG NEM MENTETTEM MEG LELKEMET"- írta Sándor András, akivel korban, gondolkodásban és érzelemben oly rokonok vagyunk. Olvastam az 56-os szabadságharc egyik hőse, Pongrátz Gergely örmény testvérünk lapjában. Mondtam: A GÉNEK NEM CSALNAK. Köszönöm nekik, hogy szóltak!

MOTTÓ: Conscientia bene actae vitae multorumque, bene factorum recordatio iucundissima est.

/A legkellemesebb a helyesen élt élet tudata és a sok jótett emléke./

Dr. Zakariás Egon

A Simaiak

Írta néhai Korbuly Domonkos

II. rész

A Simai család őse Salamon 1717-ben már tanácsnoki tisztséget visel Szamosújváron. Nevét mint akkoriban a magyarörmények mindnyájan háromféleképpen írta: Szolomon Simai, vagy Szolomon Toderi /mert az apja Tódor volt/, vagy Szolomon Tóderi Simáján. A XVIII. század végén a nevek írásából már elmaradt az apa neve, a XIX. század eleje óta pedig a magyar írásmód szerint írták a nevet, vagyis elől a családnév és utána a személynév = Simai Szolomon.

Az erdélyi örmények nem tekintettek külön nemzetnek. Erdélyben 1848. évig csak három nemzetet ismertek a törvények: magyar, székely, szász. Még a százezres család-számú románságot sem ismerték el nemzetként. Az örménység Erdélyben „Companiát”, kereskedelmi társaságot alkotott. Kb. 1740-ig az egész örménység egy companiába tartozott, amelynek főbírója a szamosújvári bíró volt. Ezután két compania létezett a belső, amelyhez a szamosújvári és az erzsébetvárosi tartozott, a szamosújvári főbíró vezetésével, és a külső, amely a két székelyföldi örménytelepet foglalta magában. Mintegy 1770 után megszűnt a compánia kötelék és a négy erdélyi örmény-telepnek nem volt közös irányítója.

Szamosújvárnak a legtöbb főbíró a Simai család adta. A főbíró évente választották, aki 12 tanácsnokkal és 100 esküdttel igazgatta kezdetben a Companiát, később a várost.

Simai Salamon 1721 és 1731 közt hatszor volt főbíró. Szamosújvár neve akkor még Armenopolis vagy örményváros volt. Simai Salamon neve után már azt írta, hogy „Örmény városnak főbírója”.

Salamon testvére Gergely 1733-36 közt három éven át főbíró, Gergely fia Tódor főbíró 1740-ben.

1745-47-ben	Simai Lukács	1760-61-ben	Simai Tódor
1762-ben	S. Lukács	1771-73-ban	S. Tódor
1782-83-ban	S. Tódor	1802-4-benn	S. Gergely

Simai Salamon kezdte, építette 1723-ban az Erdélyben ma is meglévő legelső örmény kőtemplomot. Addig csupán Verzár püspök kápolnája létezett, a templomi összejöveteleket bérelt templomokban tartották. Az Erdélyben kevés örmény nyelvű feliratok egyike a Simai testvérek által épített templom homlokfalán olvasható: Szoghomon Ászvátur Vörtikh Hácsáturi Toderi sinöczhin jékéghéchisz 1724. Simai Kristófnak Tódor nevű fiától született Salamon és Bogdán építették a templomot.

A templomban a sekrestye felett is van egy örmény nyelvű felirat: Szoghomon jév Ászvátur Simáján 1723-in sinöchin zájsz jékéghéchin, renovát átáfz 1751. Erkuszumé renovád árádz e 1797. Irékhumén norec huchádz e 1841. Simai Salamon és Bogdán építették e templomot 1723-ban. Megújított 1751-ben, másodízben újított 1797-ben. Harmadízben 1841-ben. A felirat felett falfestmény látható, ennek közepén a templom képe, két oldalán az építetők és feleségeik majdnem embernagyságú alakja.

A feliratokat készítette és az alakokat festette 1841-ben Gábrus Zakariás örmény tanár, a magyarországi armenológia első művelője.

Simai Salamon 1729-ben a templom fenntartására 2500 forintos alapítványt tesz. „Én Salamon, aki Simai Tódornak vagyok a fia, és az Örményváros főbírája, tudatom mindazokkal, akiket illet, hogy ezen örményvárosban kőtemplomot építettem, melynek harmadik oltára Világosító Szent Gergely nevet visel ... a tisztelendő papság részére kőből lakóházat újonnan csináltattam, az én nőm Szirmai /Hripszime/, továbbá fivérem Ászvátur és ennek neje Mcháthun költségén”.

Folytatás a következő számban.

<><><><><>

Örményország ősi földjén (1)

Utazzunk Arméniába !

A vetítettképes előadássorozat az örmény nép őshazáját mutatja be, azon a most Dunántúlnyi területen utazva, ahogy az előadó az országot előzetes felkészülése és baráti meghívás alapján fényképezőgéppel megörökítette. Szívében, gondolataiban vizuálisan örökre rögzítette azokat az élményeket, művészeti, kultúrtörténeti értékeket, amelyek örmény baráti érzésekből és szeretetből fakadtak.